

Svar på informasjon som etterspørres av representanter i faglig brukerråd syn

Spørsmål stilt i forbindelse med møte i faglig brukerråd syn 01.02.23 og i etterkant av møte i faglig brukerråd syn 16.11.22

Informasjon etterspurt av Blindeforbundet

Vedlegg: [Henvendelse fra Blindeforbundet](#)

Arbeid med omstilling i Statped – status og info til KD

[Tillegg nr. 3 til tildelingsbrev for Statped 2021 med oppdrag 2021-002](#) - Føringer om nye rammer og gjennomføring av omstilling.

Rapporter fra omstillingen i Statped

Statped er i dialog med KD om omstillingen, og det rapporteres i ordinært rapporteringssystem som i årsmelding og tertialrapportering.

Oversendelse til KD: [Forslag til beskrivelse av fremtidig lokal kompetanse innenfor Statpeds fagområder.](#)

[Omstilling i Statped Delrapport 2: Ny organisasjonsmodell, utviklingstrekk og erfaringer](#)

Dialog med kommuner/fylkeskommuner om tjenestetilbudet

Statped skal, som en del av omstillingen, videreutvikle spisskompetansen og avgrense tjenestetilbudet til de områder det ikke kan forventes at kommuner selv har kompetanse. Statped er bedt om å ha dialog med kommuner og fylkeskommuner om hvordan barn og elever med sansetap kan ivaretas på en systematisk måte, slik at de fanges opp og følges opp raskt og godt gjennom hele barnehage- og opplæringsløpet.

De kommunale representantene i Statpeds eksterne referansegruppe inkl. KS ble derfor invitert til en innledende drøfting om hvordan Statped kan samarbeide og lage en felles plan med kommuner og fylkeskommuner om sansetapgruppene i den resterende omstillingsperioden (ut 2024). I første omgang planlegges det et møte

ultimo mai²³ med KS og representanter fra et mindre utvalg kommuner, samt faglig råd for PPT. Videre konkretisering av planleggingen vil skje etter dette.

Innspill fra Faglige brukerråd innen syn og hørsel i Statped blir løftet inn i arbeidet. Fra Faglig brukerråd syn tar vi med oss innspillene fra workshop 01.02 jf. Oppfølging av workshopen..

Mål og parametere til Statpeds mål

Innspillene som Statped har gitt til brukereffekt mål fra 2023 er ikke offentlige fordi det er innspill til budsjettprosessen. MEN målene og parametere er jo offentlige, det er Statpeds nye mål og de står i [tildelingsbrevet til Statped for 2023](#).

[Presentasjon fra møte i faglig brukerråd syn 01.02.](#)

Statpeds bidrag i synspedagogutdanningen på NTNU

På bakgrunn av en intern gjennomgang i NTNU og endret rolle for Statped (jf. St.meld 6) ble avtalen mellom NTNU og Statped om masterstudie i syn- og audiopedagogikk sagt opp av Statped ved årsskiftet 2021/22. Statped har hele tiden vært svært tydelige på at vi fortsatt ønsker å bidra faglig i disse studiene, og vi har det siste året deltatt i møter med NTNU for å se på andre løsninger. Denne prosessen er nå avsluttet av NTNU, da de kun ønsker å gå videre med samme type avtale som vi hadde tidligere. Vi har forpliktet oss til å gjennomføre studiemoduler slik at studenter som er i et masterløp får fullført dette.

Statped har parallelt meldt vår bekymring til KD både i møter og skriftlig knyttet til videre tilbud om studier på disse fagfeltene.

Viser ellers til referat 12.4.23 og innlegg på Teams 13.4.23 med utfyllende informasjon.

Synsfunksjonsutredningen

Vedr. tverrfaglig synsfunksjonsutredning som Blindeforbundet løftet opp på møtet sist, så ble det sagt at det skal bli tatt opp igjen i et nytt brukerrådsmøte, da man blant annet ventet på noen avklaringer (det var snakk om avklaring rundt noen definisjoner hvis jeg husker riktig).

Det er innhentet et supplerende kunnskapsgrunnlag i saken. Statped har kartlagt hvordan synsutredninger er gjennomført i alle 4 tidligere regioner. Saken skal opp til førstegangsbehandling på nytt våren 2023. Brukerrådet vil bli orientert når saken foreligger.

Statpeds bidrag under samlinger for synshemmede elever på Beitostølen

Statped har gitt tjenester til Beitostølen helsesportssenter etter søknad. Vi hadde dialog med ledelsen på BHSS juni 2022, om at de kunne søke på nytt senhøst 2022. Vi mottok ingen søknad for årets kurs.

Prosess med elevkurs

På samlingen 16. november ble det sagt i plenum og utdypet i nasjonalt brukerråd at det skal komme en avklaring om elevkurs 15. februar i forbindelse med møte i nasjonalt brukerråd denne dagen. Tilbudet vil bli revidert etter høringsrunden og starter opp høsten 2023.

Det ble orientert om revidert tilbud på nasjonalt brukerråd 26.4.23.

Lokal kompetanseutvikling knyttet til gjennomføring av mobilitetsopplæring

Denne ble ikke svart ut på møtet.

Informasjon etterspurt fra Foreldre til blinde barn

Vedlegg: [Henvendelse fra FTBB](#)

Statpeds rapportering til KD

Kunnskapsgrunnlag som legges til grunn for Årsrapporten 2021 og 2022 herunder hvilke kvalitative og kvantitative data har Statped syn lagt vekt på i innspill til årsrapporten. Statped syn sitt innspill til årsrapporten ønskes fremlagt.

Intern rapportering er grunnlag for etatens samlede rapport. Den samlede rapporten publiseres på Statped.no. I årsrapporteringen for 2022 vil enhetenes rapportering ligge til grunn sammen med resultatene fra brukerundersøkelsen. Det utarbeides ikke rapport på nivået for avd. statped syn. Statped er organisert i divisjoner, og de ulike divisjonene rapporterer som grunnlag for årsrapporteringen.

Rapporten beskriver en metode som vi mener bidrar til inkludering i læringsfellesskapet. Skoler og kommuner velger hvilke tiltak de skal gjennomføre over for de elever de har ansvar for.

Statped har jevnlig diskusjoner med KD i både i formelle møter, slik som etatsstyringsmøter årsrapporten gjennomgås og i andre møter der ulike problemstillinger diskuteres.

Resultatene fra brukerundersøkelsen ble fremlagt i brukerrådsmøter i april.

Evaluerings av LK 20

Udir har ansvar for å følge opp læreplanene LK20. Statped vil ved forespørsel fra Udir kunne bidra inn i en evaluering.

Oppfølgingsspørsmål fra innspill til Faglig brukerråd 16.11.22 fra Foreldre til blinde barn

Vedlegg: [Henvendelse fra FTBB](#)

Tilskuddsordningen – Statpeds bidrag, nedskalering og uu

Statped gjennomfører faglig vurdering av søknader til Tilskuddsordningen. Det er Udir som forvalter ordningen og som beslutter hvem som skal få tilskudd. I søknadsprosessen legger søkerne frem en egenerklæring om at de oppfyller kravene som stilles til læremidlene. Statped er opptatt av å gjøre gode vurderinger av søkerne, men har ikke mandat til å kontrollere resultatene. Når Statped har vurdert nedskalering av arbeidet knyttet til Tilskuddsordningen handler det om samhandling med Udir som forvalter ordningen. Statped har en fagansvarlig for Tilskuddsordningen og en arbeidsgruppe med deltakere fra ulike fagområder. På Udir sine nettsider finnes en oversikt over ordningen. Når det gjelder konkrete produkter som har fått tilskudd, vil vi henvise til de aktuelle aktørene som har fått tilskudd.

Tilgang til kartleggingsprøver

Udir har ansvar for eksamen og obligatoriske prøver i skolen. Statped bidrar med sin kompetanse overfor Udir med tilrettelegging slik at de er tilgjengelige og relevante for målgruppen.

Rådgivingstjenester, kompetanse

Kompetansekrav for undervisningspersonell for å kunne undervise en blind og sterkt svaksynt elev følger av opplæringsloven kap. 10 og forskrift til opplæringsloven kap. 14. I tillegg har elever med blindhet og alvorlige synssvekkelse rettigheter til opplæring i punktskrift, IKT og mobilitet som er hjemlet i opplæringsloven kap. 2 §§2-14 og 3-10. Disse rettighetene kommer i tillegg til det som er hjemlet i kap. 1 §1-3 om tilpasset opplæring, kap. 5 om spesialundervisning og kap. 9-A om elevens skolemiljø.

UDIR som forvalter lovverket kan ha ytterligere informasjon/begrunnelse.

Det er kommunene/fylkeskommunene som har ansvar for å sørge for at skolene har tilstrekkelig kompetanse til å gi blinde og sterkt svaksynte elever likeverdig utdannings- og opplæringstilbud. Ansvar er gjerne delegert til rektor ved den enkelte skolen som står for nødvendig tilrettelegging, samt opplæring og kompetanse innen bruken av blindetekniske hjelpemidler. Statsforvalteren er tilsynsmyndighet og kan føre tilsyn med at skoleeier ivaretar opplæringstilbudet etter Opplæringsloven med forskrifter.

Tilleggsinformasjon:

Synspedagogisk kompetanse

På UDIR sine sider står det at opplæring «bør» gis av pedagoger med synspedagogisk kompetanse. Dette er en oppfordring til skolene å prioritere slik kompetanse. Der står det også at kompetanse om synshemming kan være viktig bl.a. for å øke læringsutbyttet, og at det er skoleeier som har ansvar for å sørge for at det foreligger rett kompetanse i

virksomheten, jf. opplæringsloven § 10-8. De skal bl.a. oppfylle retten til både punktskriftoplæring, mobilitet og opplæring i tekniske hjelpemidler i § 2-14 og § 3-10.

Forskjell på tegnspråk og punktskrift:

Etter forskrift til opplæringsloven §§ 14-2 og 14-3 kreves 30/60 relevante studiepoeng for å undervise i tegnspråk. Det stemmer at det i forskrift til opplæringsloven kap. 14 ikke er stilt egne krav for undervisning av blinde eller sterkt svaksynte. Forskriften viser til konkrete krav til ansettelse og undervisning på årstrinn eller skoleslag, ikke for ulike grupper, jf. opplæringsloven § 10-1.

Noe av begrunnelsen for at det kom læreplaner for døve og sterkt tunghørte (først i L97) var at tegnspråk ble regnet som et eget språk som er likeverdig med norsk i den daværende målloven. Dette følger også av nåværende språklav § 7. Det kommer frem av språklav § 1 at formålet med loven bl.a. er å sørge for at offentlige organ tar ansvar for å verne og fremme bl.a. tegnspråk. Punktskrift er et skriftsystem som ikke regulert i språklav.

Barnets stemme

Statped sikrer barnets stemme gjennom tjenesteytingen. Hvordan barnets (og foreldrenes stemme) skal ivaretas er tema i oppstartsmøtene med PPT og barnehage/skole, i videre arbeid, beskrives i rapporter og i samarbeidsavtaler. Der elevene kan uttale seg er vi veldig tydelige på at vi ønsker å høre hva barnet/eleven selv beskriver, og at de tiltakene vi foreslår fortløpende skal drøftes med eleven, og justeres ved behov.

Vi snakker med barna og elevene i de sakene vi følger opp – med nærpersioner og laget rundt der barna ikke har språk. I hvor stor grad kommer seg an på hvor tett på vi er i den enkelte sak. Det er ikke alle elever som ønsker en tett dialog med Statped, men heller vil forholde seg for eksempel til kontaktlærer.

I likhet med andre offentlige etater følger Statped lovverk og BK.

Digitalisering

KD har utarbeidet en Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole. Strategien blir lagt frem av Tonje Brenna på en konferanse 20.04.23. Statped har bidratt i arbeidet med strategien, og har spilt inn at det er viktig å få følge opp arbeid med både informasjonssikkerhet, personvern og universell utforming (uu). Statped er avhengig av godt uu arbeid fra forlag for å kunne gjøre den spesielle tilretteleggingen som kreves for å gi forlagenes materiell tilgjengelige for blinde og sterkt svaksynte. Statped har bidratt med sin kompetanse overfor forlagsbransjen. I tillegg er statped opptatt av å utvikle kompetanse for oppdraget knyttet til utvikling av læremidler for blinde og sterkt svaksynte. Statped arbeider med å få opp gode kunnskapsgrunnlag på feltet både fra brukerne og på internasjonale arenaer. I tillegg arbeider Statped med enklere tilgjengelighet til egne læremidler gjennom en læremiddelportal.

Samarbeid med Udir

Statped og Udir samarbeider på ulike områder. I notatet er det tidligere nevnt Tilskuddsordningen og tilrettelegging av eksamen og obligatoriske prøver. Det er også i gang et arbeid knyttet til digitalisering der man ser på hvilke ressurser som skal ligge på Udir sine nettsider og hvilke hører hjemme hos Statped. Dette handler om samarbeidet mellom de to direktoratene. Udir har tidligere fått i oppdrag å vurdere hvordan læremidlene for tegnspråklige, blinde og sterkt svaksynte skulle organiseres. Konklusjonene ble at Statped fortsatt skulle utvikle, tilrettelegge og produsere svar på oppdrag 2020-003, men det skulle arbeides videre med å se på tilbudet til lesehemmede. Denne målgruppen benytter i dag mange av læremidlene som er utviklet for blinde og sterkt svaksynte. Dette arbeidet er pågående.

